

**PHẬT GIÁO TỈNH QUẢNG BÌNH
TỪ QUÁ KHỨ ĐAU THƯƠNG - ĐẾN HIỆN TẠI PHÁT TRIỂN VÀ TƯƠNG
LAI BỀN VỮNG**

Tác giả Tánh Thuần*

“Kỷ niệm 10 năm thành lập Giáo hội Phật giáo Việt Nam Tỉnh Quảng Bình” được tổ chức trong niềm hân hoan chung của nhân loại đang đứng trước ngưỡng cửa năm mới 2020. Đây là một sự kiện đặc biệt quan trọng của Phật giáo tỉnh Quảng Bình nên Ban Trị sự Phật giáo tỉnh mở cuộc hội thảo khoa học với chủ đề: “Phật Giáo Quảng Bình xưa và nay”.

Phật giáo Quảng Bình trải qua các thời đại xa xưa đã có những dấu ấn vàng son rực rỡ nơi vùng đất thân yêu này. Dấu ấn vàng son đó đã có nhiều nhà sử học, khảo cổ học, nhiều nhà trí thức đã viết thành sử sách. Trong buổi hội thảo này, tôi chỉ đề cập đến Phật giáo tỉnh Quảng Bình trong thời cận đại. Đó là giai đoạn dân tộc Việt Nam đứng lên dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, nhất là cao trào chiến tranh giải phóng miền Nam thống nhất đất nước.

1. Từ quá khứ đau thương

Tỉnh Quảng Bình tuy là mảnh đất nhỏ bé nhưng hứng chịu quá nhiều đau khổ trong chiến tranh. Vì đây là địa đầu giới tuyến khi đất nước bị phân chia và đây cũng là con đường huyết mạch vận chuyển khí tài và nhân lực từ miền Bắc vào miền Nam kháng chiến cứu nước. Cho nên bom đạn đổ xuống nơi đây hằng ngày, hằng giờ thậm chí hàng phút, nỗi đau thương mất mát giáng xuống Quảng Bình không bút mực nào tả xiết. Ruộng đồng tan hoang, nhà cửa đổ nát, theo đó các cơ sở tôn giáo, nhất là Phật giáo cũng chịu chung số phận. Một số di tích chùa chiền bị đổ nát hoặc được trưng dụng làm cơ sở kháng chiến. Trong cảnh bi thương ấy, người dân Quảng Bình đã đứng dậy với ý chí quật cường và lòng yêu nước thiết tha, dồn hết tâm lực, vật lực góp phần vào công cuộc giành độc lập tự do cho Tổ quốc. Do đó Phật giáo chìm vào quên lãng nơi vùng đất này hơn nửa thế kỷ, có chăng chỉ là một nỗi hoài niệm xót xa.

Năm 1975, miền Nam hoàn toàn giải phóng, hoà bình lập lại, Nam Bắc sum họp một nhà... tuy nhiên trong thời gian này nhân dân Quảng Bình lại phải dồn hết sức mình khắc phục hậu quả chiến tranh nên Phật giáo cũng mờ mịt trong lòng người.

Năm 1981, Phật giáo cả nước được thành lập thống nhất hai miền Nam Bắc. Theo đó các Ban Trị Sự Phật giáo trên mọi miền đất nước hình thành để xuyên suốt

* Ủy viên Ban Hướng Dẫn Phật tử GHPGVN thành phố Hồ Chí Minh

sự lãnh đạo từ Trung ương Giáo hội đến địa phương, nhưng Phật giáo tỉnh Quảng Bình vẫn chưa được thành lập vì nhiều lý do khách quan. Mãi đến 27 năm sau, cụ thể là vào năm 2008, HT. Thích Tánh Nhiếp đang sinh hoạt Phật giáo tại Lào nhận được quyết định của Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam do Trưởng lão Hoà thượng Thích Thanh Tứ - Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Trị sự ấn ký, thuyên chuyển Hoà thượng về Việt Nam nhận trách nhiệm xây dựng lại Phật giáo tỉnh Quảng Bình đã bị mai một vì chiến tranh ly tán để hoà nhập cùng Phật giáo cả nước.

2. Hiện tại phát triển

Đặt bước chân đầu tiên lên đất Quảng Bình, trong tay Hoà thượng không có bất cứ một thứ gì khác ngoài tấm giấy quyết định uỷ cử của Trung ương Giáo hội. Lúc bấy giờ chưa có một cơ sở nào để làm nơi sinh hoạt Phật sự, nhân sự cũng không có ai bên cạnh, Hoà thượng tạm thuê nhà dân làm nơi trú xứ tạm thời ăn ở và làm việc. Hoà thượng ra văn bản chiêu mộ Tăng ni khắp nơi phát tâm về Quảng Bình, dần dần thành lập nhân sự và tiến hành *Đại hội Phật giáo tỉnh Quảng Bình vào tháng 8 năm 2009*. Sau đại hội, Ban Trị sự mượn tạm chùa Phổ Minh để làm trụ sở.

Bước đầu, Ban Trị sự dưới sự lãnh đạo của HT. Tánh Nhiếp đệ trình kiến nghị lên UBND tỉnh Quảng Bình xin cấp đất để xây dựng trụ sở chính thức. Được sự chấp thuận của Chính quyền và sự động viên của Trung ương Giáo hội, Hoà thượng cùng Ban Trị Sự tiến hành khởi công xây dựng chùa Đại Giác trong một hoàn cảnh vạn sự ngổn ngang, đất nơi đây là vùng đất trũng toàn ruộng muối, hồ nuôi tôm, việc đổ đất san bằng là cả một vấn đề khó khăn. Khi dựng lên được ngôi nhà lá thì bao lần bị bão lụt làm cho tan hoang, tay trắng lại trở về trắng tay. Thế nhưng vì lòng mến đạo yêu nước Hoà thượng cùng Ban Trị Sự đã vươn lên xây dựng ngôi chánh điện và các hạng mục công trình, đồng thời tiến hành tôn tạo tượng Phật, Bồ Tát để thờ phụng. Tổ chức trọng thể các ngày lễ lớn của Phật giáo, nhờ vậy thu hút đông đảo Phật tử và nhân dân về sinh hoạt tín ngưỡng. Từ ấy Phật giáo Quảng Bình dần dần khởi sắc.

Suốt 3 năm thi công xây dựng ngôi chánh điện và giảng đường hoàn thành trang nghiêm bề thế (được Đại lão Hoà thượng Trí Quang có thư khen ngợi là kỷ lục). Hoà thượng tiếp tục xây dựng Bảo Tháp A Di Đà cao 9 tầng, kiến trúc uy nghi tổ hảo, lồng lộng giữa trời mây. Cũng trong thời gian này, Đại hội Đại biểu Phật giáo tỉnh Quảng Bình nhiệm kỳ III được tổ chức kiện toàn nhân sự vào năm 2017.

Song song sự phát triển về mặt vật thể, Ban Trị sự Phật giáo Quảng Bình rất chú trọng đến đời sống tâm linh cho chư Tăng và Phật tử bằng cách tổ chức an cư kiết hạ, tổ chức những khoá tu niệm Phật cho Phật tử lớn tuổi, những khoá tu dành cho tuổi thanh, thiếu niên,... Thiết lập trai đàn cầu nguyện quốc thái dân an, chấn tế tướng

niệm anh hùng liệt sĩ, siêu độ cho đồng bào tử nạn giao thông , tử nạn vì thiên tai bão lụt, tử nạn trên mọi nẻo đường vì cuộc mưu sinh...

Về hạ tầng cơ sở, Phật giáo tỉnh Quảng Bình cũng theo địa danh nhà nước gồm có: thành Phố Đồng Hới, thị Xã Ba Đồn, huyện Lệ Thủy, huyện Quảng Ninh, huyện Bố Trạch, huyện Quảng Trạch, huyện Tuyên Hoá, huyện Minh Hoá. Đến nay 4 huyện là Lệ Thủy, Quảng Ninh, Bố Trạch, Tuyên Hoá đã thành lập Ban Trị sự, đang tiến hành những thủ tục để thành lập Ban Trị sự các huyện, thị còn lại. Ban Trị Sự Phật giáo tỉnh Quảng Bình đang vận động, lập văn bản đệ trình Chính quyền để phục hồi cơ sở Phật giáo đã trung dụng hoặc đổ nát vì chiến tranh.

3. Tương lai bền vững

Lịch sử là một dòng chảy không ngừng. Đã có quá khứ xuôi về hiện tại thì chắc chắn dòng chảy ấy hướng về tương lai. Phật giáo tỉnh Quảng Bình luôn chảy xuôi trong lòng dân tộc và trong dòng sinh mệnh của Phật giáo Việt Nam. Chỉ 10 năm thành lập và hoạt động. Thời gian 10 năm không dài so với thời gian vô tận, nhưng so với một tổ chức từ KHÔNG đến CÓ như thế là một thời gian mang tính kỷ lục, rất đáng tôn vinh cùng lịch sử Phật giáo Việt Nam. Phật giáo tỉnh Quảng Bình chắc chắn tiếp tục phát triển bền vững để có một tương lai huy hoàng, xứng danh với vùng đất địa linh nhân kiệt, vùng đất của nhân văn và lễ nghĩa đã sản sinh những anh hùng kiệt suất cho dân tộc và những cao tăng cho Phật giáo Việt Nam.